

GEHEIMZINNIGE GRAANHANDEL.

Het is aan onze lezers bekend, dat er in den loop van dit jaar tusschen Nederland en Londen een soort van graanhandel is gedreven, waarvan men zich, volgens de gewone wetten van den handel, onmogelijk rekenschap konde geven. (*) — Terwijl de marktprijzen in Engeland te laag waren, om bij invoer van tarwe winst te kunnen opleveren, werd menige lading in Nederland tegen hooge prijzen opgekocht en naar Londen ingescheept, om aldaar met verlies te worden afgezet.

Het was echter niet alleen tusschen Nederland en Engeland dat deze handel zich bepaalde: ook van Rusland en uit de Vereenigde Staten werden groote partijen op dezelfde onvoordeelige voorwaarden verzonden. — Het hoofdquartier dezer operaties scheen in Londen gevestigd te zijn. Van hier werd aan agenten in last gegeven, om tarwe op te koopen in Amsterdam, Rotterdam, Hamburg en Petersburg, terwijl meel uit New-York werd onthouden. — De tarwe en het meel, alzoo opgekocht, werd geconsigneerd aan twee Londensche huizen, waarvan het eene met den Amerikaanschen, het andere met den Europeeschen handel in betrekking stond; en van deze huizen kwam alles in handen van één hoofd-persoon, tot finalen verkoop.

Er waren verscheiden zaken die al spoedig de aandacht van den handel op deze verrigtingen moesten vestigen; — ten eerste waren de opkoopters veelal personen die niet bepaaldelijk tot den graanhandel behoorden, en ten tweede geschiedden deze verzendingen tegen zulke prijzen, dat zij, bij vergelijking der markten, duidelijk bleken, verliesprijzen te moeten zijn.

Maar konde het ook een speculatie wezen om crediet te bekomen, en vertoon van handel te maken, door middel van wissels tegen die ladingen getrokken?

Dit konde onmogelijk het doel zijn, want alles werd met geld betaald, en geen papier kwam er door in den wandel.

(*) Zie N°. 8 van dit Tijdschrift, p. 250.

Of was het ook om vrachten te bezorgen aan schepen die anders in het geheel geen vracht zouden krijgen?

Evenmin was dit te veronderstellen, want tot het vervoer werden opzettelijk schepen bevracht.

En dacht men al voor een oogenblik in den beginne, dat er op een toekomstige rijzing gespeculeerd werd, dan verdween deze onderstelling zeer spoedig, want de ladingen werden even spoedig verkocht als opgekocht, en dat wel op een wijze die ten duidelijkste aantoonde, dat de orders waren: »tegen elken prijs verkoopen.»

Zoo hield deze vreemdsoortige graanhandel aan, weken en maanden achtereen; meestal door dezelfde personen, die het graan aan dezelfde huizen in Engeland bleven consigneren, om aldaar evenzeer door dezelfde agenten te worden verkocht. —

De hoofdpersoon waarin al deze vertakkingen zich vereenigden, is een der eerste handelshuizen van de City te Londen, en de overige betrokken handelaars zijn evenzeer chefs van welbekende en gevestigde huizen. — Er wordt vermoed, dat welligt niemand hiervan, behalve de hoofd-agent, bekend is met den waren stand der zaken en met de personen hierin betrokken; gelijk het dan ook duidelijk schijnt, dat geen huis zwarigheid zal maken om die orders uittevoeren die door welgevestigde huizen gegeven worden, (vooral wanneer die orders koop en verkoop á contant betreffen), al is het dat men de juiste reden dier contante koopen en verkoopen niet begrijpt.

Hoe het zij, dit was spoedig duidelijk, dat er politieke oorzaken, of althans andere dan handels-oorzaken ten grondslag moesten liggen. De operaties begonnen in Februarij: op hetzelfde tijdstip werden aankooopen van tarwe gedaan te Amsterdam, Rotterdam, Hamburg en Petersburg, en van meel uit New-York. — De prijzen voor die aankooopen betaald, waren even hoog als de prijzen die men in Engeland daarvoor bekomen konde; en derhalve werd er op elk dier ladingen juist zooveel verloren als de transport-kosten enz. bedroegen, hetgeen voor de tarwe op nagenoeg *f* 1 per mud komt te staan, met inbegrip van het inkomend regt (zoo als men weet »20 Ct. per mud.) — Op dezen voet werden de zaken voortgezet van Februarij tot Junij, en men meende te bemerken dat deze speculatie tegen den tijd der verkiezingen, in omvang en roekeloosheid toenam. — In Julij en Augustus scheen het toppunt nagenoeg bereikt. In de opgenoemde markten waren de agenten die de zaken voor dezen handel deden nagenoeg de eenige regulateurs van de marktprijzen; ieder handelsberigt aangaande die markten duidde aan dat de graanprijzen hooger of lager werden, juist naarmate die personen kochten, of niet. — Men zag

alstoen het vreemde geval dat groote huizen van den gewonen handel menige lading in Engeland opkochten om die met winst naar Nederland overtezen, terwijl tenzelfden tijd de geheimzinnige personen graan in Nederland opkochten, om het met verlies in Engeland te verkoopen. In Augustus schenen de operaties gaandeweg te verminderen, en in het begin van September vernam men dat de Heer * * * te Amsterdam en andere agenten op vreemde markten, verklaard hadden dat hunne last was afgeloopen.

De graanhandelaars zochten natuurlijk in politieke bedoelingen de oplossing van het raadsel, en daar het tijdstip nagenoeg overeenkwam met dat der Engelsche verkiezingen, kwam men nu van zelf tot de gissing dat het een poging der bewindslieden (der protectie-partij) konde zijn, om door lage graanprijzen in Engeland, de kiezers ten voordeele van beschermende beginselen te stemmen.

Doch indien er al tot zoodanige gissing eenige grond konde zijn, die verdween geheel en al, toen men bevond dat de zaak in October weer met vernieuwden ijver begonnen werd. — Dezelfde agenten kwamen weer te voorschijn, en met overvloed van geld werd lading bij lading opgekocht, en tegen verliesprijzen op de Engelsche markten afgezet.

Gedurende de eerste week van November werd te Amsterdam gemengde Dantziger tarwe verkocht voor ongeveer *f* 10 het mud; die met de onkosten en transport naar Londen op ruim *f* 11 te staan kwam, terwijl de marktprijs aldaar niet meer was dan *f* 9.

Tarwe van mindere qualiteit werd tegelijkertijd te Amsterdam gekocht voor *f* 9 het mud — met onkosten *f* 10 te Londen — marktprijs te Londen, nog geen *f* 9.

Witte Zeeuwsche tarwe, eigenlijk niet geschikt voor de Londensche markt: aankoopprijs te Amsterdam *f* 8 het mud — met onkosten *f* 9 te Londen; marktprijs te Londen nog geen *f* 8.

Dit zijn eenige staaltjes van de operatiën over het geheel, en er werd evenmin acht geslagen op de qualiteit als op den prijs. — Menige voorraad van jaren herwaarts werd opgeruimd, tot groot voordeel van de handelaars der genoemde havens.

Deze omstandigheid, dat de opkoopingen en verkoopen na den afloop der verkiezingen weder met vernieuwde kracht begonnen waren, liet geen grond over aan de veronderstelling, dat het hier een manoeuvre van de Engelsche bewindslieden zoude geweest zijn; te meer daar deze, hoe langer hoe meer gedwongen zijnde, de beginselen van vrijen handel openlijk te erkennen, er nu geen belang meer bij kunnen hebben om aan hunne oude beginselen een schijnbaar

argument te geven, daar zij die beginselen toch voor goed hebben verzaakt.

Maar zoo deze gissing vervalt, welke andere blijft er dan over? Men heeft de vraag geopperd of eene uitgestrekte Bankiers-speculatie niet tot grondslag konde liggen; daar het toch bekend is, welk een naauw verband er bestaat tusschen de prijzen der eerste levensbehoefden en den stand der effecten, doch het schijnt dat men daartoe, bij nader onderzoek, weinig of geene waarschijnlijkheid heeft gevonden.

Veel aannemelijker is de veronderstelling dat, niet de Engelsche, maar de Fransche regering alhier de hand in het spel zou hebben. — En deze zienswijze bekomt bij nader onderzoek, eene vrij hooge mate van waarschijnlijkheid.

Bij den gespannen toestand toch, waarin Frankrijk in den laatsten tijd verkeert, is het van overwegend belang, dat de eerste levensbehoefden aldaar op lagen prijs blijven. — Waar zooveel redenen van misnoegen zijn, — waar zooveel smeult, dat bij elke beweging tot vlam kan uitbarsten, daar zoude de nieuwe bron van misnoegdheid en gebrek, welke door eene brood-duurte zou geboren worden, allernoodlottigst kunnen zijn.

Het is alzoo klaarblijkelijk in de staatkunde der regering, om eene rijzing der graanprijzen zoolang mogelijk te voorkomen.

In het begin des jaars waren er nadeelige berigten over den oogst in omloop, en onmiddellijk verscheen er een vrij hevig artikel in den *Moniteur*, waarin die vrees van regeringswege geheel werd tegengesproken. — Het element van onrust was voor het oogenblik tot bedaren gebracht — maar later heeft men gaandeweg bevonden, dat de vrees niet ongegrond was geweest, dat de oogst waarschijnlijk beneden de verwachting zal blijven, en dat de *Moniteur* ongelijk had.

Het is alzoo geen onaannemelijke veronderstelling, dat Frankrijk in zijn eigen belang pogingen aanwendt om de graanprijzen laag te houden, en dat de bewindslieden eenige millioenen franken kunnen over hebben om deze uitkomst te verkrijgen.

Maar al dadelijk doet zich hier de vraag voor: »Welk belang kan Frankrijk er bij hebben, om alzoo juist op de Engelsche markt te werken? — Indien het de bedoeling der Parijsche bewindslieden is om de Fransche graanprijzen laag te houden, dan moet de Fransche markt gedrukt worden, niet de Londensche.”

Maar het werken op de Engelsche markt is een indirect doch zeker werkend middel om de Fransche markt te drukken. Bij den eersten aanblik moge dat wat vergezocht schijnen, het is niettemin een hoogst eenvoudig verschijnsel.

Sedert de afschaffing der invoerregten, in 1846 begonnen, in 1849

voltooid, voert Engeland, zooals men weet, veel graan uit het buitenland in, om het te kort schietende harer eigen productie aan te vullen. Onder de landen waaruit dit plaats vindt, behoort voornamelijk Frankrijk; — de aanvoeren van graan en van meel zijn in de laatste jaren aanzienlijk vermeerderd, en Frankrijk mag teregt een der voorraad-schuren van Engeland genoemd worden.

Gesteld nu, dat iemand de granen op lagen prijs wil houden, zoo kan hij dit doen, — en dit schijnt bij de eerste beschouwschouwing op verreweg de eenvoudigste manier — door veel graan in Frankrijk in te voeren, om alzoo een grooter voorraad aldaar op de markt te brengen; — maar dit wordt verhinderd door de invoerregten en het beschermende stelsel, waarin de graanhandel in Frankrijk zich bevindt, en in dien toestand in het natuurlijk, dat men tot het brengen van grooter voorraad op de Fransche markten een ander middel gebruikt, dat veel eenvoudiger en minder kostbaar is dan door invoeren in Frankrijk te doen, namelijk, door den uitvoer uit Frankrijk te beletten.

Nu is het duidelijk, dat de menigvuldige uitvoeren naar Engeland, waarvan wij spraken, slechts dan plaats hebben, wanneer de prijzen op de Engelsche markt hoog genoeg zijn, om de Fransche koopprijzen met de transportkosten, enz. te vergoeden, en buitendien eenige winst voor den verzender overtelaten. — Is het verschil der prijzen niet groot genoeg om dit toetelaten, dan houden die speculatiën van zelve op. — Een klein verschil is dus dikwijls genoegzaam, om deze uitvoer-speculatie niet meer winstgevende te doen zijn, en om al de uitvoeren naar Engeland te doen staken, — en alzoo komt men tot deze eenvoudige uitkomst: druk de Engelsche markt, zoodat de Fransche exportatie ophoude, en gij vermeerdert den voorraad die in Frankrijk blijft, i. e. gij hebt *lage prijzen*.

Wanneer men al dit aangevoerde nu in overweging neemt, dan blijkt het,

10. dat Frankrijk er belang bij heeft, om de graanprijzen laag te houden;

20. dat de besproken verzendingen naar Engeland een middel kunnen zijn, om dat doel te bereiken.

En het vermoeden wint nog meer grond, wanneer men nagaat, 30 dat de geheimzinnige opkoopingen voor de Londensche markt hebben plaats gehad in Nederland, Rusland, Duitschland, Noord-Amerika, nagenoeg op alle groote graanmarkten, behalve in Frankrijk zelf; terwijl deze markt zich toch het eerst aanbood, indien

de Engelsche markt alhier wezenlijk het eenige doel ware geweest.

Ongeveer op deze wijze wordt de zaak door de Engelsche *Economist* voorgesteld, en bij dit alles erlangt de meening, dat de Fransche regering op deze wijze zooveel mogelijk den graan-voorraad in Frankrijk zou willen behouden, om daardoor een brood-duurte, i. e. een element van wanorde te voorkomen, — inderdaad een groote mate van waarschijnlijkheid.

Het zoude hoogst gewaagd zijn, om, zonder anderen grond dan de aangegeven gissing, eene uitspraak over deze handelwijze te willen doen. — Maar het onderwerp is toch te belangrijk, om er niet een oogenblik bij stil te staan, en te overwegen, (altijd in de onderstelling, dat de gissing waarheid zij), welke de gevolgen zouden kunnen zijn. — En dan moet het voorzeker bekommering baren, wanneer men bij de regering van een der grootste rijken zulke middelen in het spel ziet. — Immers, al is het een maatregel, die bij de bevolking der groote steden Parijs en Lijon, door tijdelijke verhinderings van brood-duurte, een element van wanorde kan vertragen, zoo moet dit toch uit den aard der zaak niet alzoó wezen bij de landbouwende bevolking — een van de voorname steunen van het nieuwe keizerschap.

Wel is het waar, dat lage prijzen, en vooral die van noodzakelijke levensmiddelen een oorzaak van welvaart zijn, of liever de welvaart zelve uitmaken; maar daaronder versta men alléén die lage prijzen, die volgens den natuurlijken loop der zaken daargesteld worden; en waarom? *omdat zij alsdan de teekenen zijn van grooten en aanhoudenden voorraad.*

Maar geheel anders wordt de zaak, wanneer die lage prijzen zijn teweeg gebragt door kunstmatige middelen; hetzij door kunstmatige *vermeerdering* van aanbod, hetzij door kunstmatige *vermindering* van vraag. — En indien men voor een oogenblik de aangegeven gissing nagaat, dan is er hier eene kunstmatige vermindering van vraag. — Het komt dan hierop neer, dat er aanzienlijke schatten improductief worden verbruikt, en waarom? om een der natuurlijke débouchés van Frankrijks landbouw en handel te stoppen. — Een débouché waarop gerekend was, en in welker vervulling dus vele kapitalen betrokken zijn.

Van dezen kant beschouwd, wordt er welligt een element van wanorde geboren, dat ruim kan opwegen tegen alles wat een kunstmatige rust voor het oogenblik kan geven. Indien de gissing bewaarheid wordt, zal de erkentelijkheid bij het volk voor het rustgevend middel niet zeer groot kunnen zijn.

Immers, een overgroot gedeelte der bevolking bestaat in landbouwers, — bij onvoordeelige uitkomst van oogst hebben deze reeds nadeel: dat nadeel nu wordt eenigzins verbeterd door de vraag der Engelsche verbruikers, die een hooger prijs aan de Fransche graanen meelkoopers kunnen betalen, en op die wijze de Fransche markt ophouden, zoodat de graanproducteurs hunnen kleinen oogst eenigzins door hooger prijzen vergoed zien. Al die weldadige invloed wordt nu weggenomen; — een der weinige voordeelen welke het van alle kanten door beschermende tarieven omringde Frankrijk nog door het vrije-handelsbeginsel ontving, — namelijk door het bestaan van dat beginsel bij een nabuur — wordt verijdeld; en waarmede wordt dit alles ten uitvoer gelegd? met de algemeene middelen: — eenige millioenen improductieve consumptie te meer bij de millioenen die Frankrijk reeds aan vooroordeel of ijdele praalzucht ten offer bragt!

Van zelve doet zich de vraag voor: »maar hoe denkt het publiek, en vooral de graanhandelaar, hierover, in Frankrijk zelf?» — Een antwoord kan men vinden in een der laatste handels-overzigten van een voornaam Fransch blad.

»De meelhandel is voortdurend stilstaande, de laatste oogst is »klein geweest in hoeveelheid en van gebrekkige kwaliteit; de molenaars deden alle moeite om de prijzen op te houden, maar er »komen weinig aanvragen voor buiten'slands, en de bakkers schijnen »niet geneigd om, in de hoop van rijzing, op te koopen; zoodat de »handel, door de speculateurs verlaten, en bijna enkel voor »consumptie leverende, bijna tot niets is gedaald.

»Men verwondert zich dat de Engelsche huizen, die in Nederland, »België en in de Vereenigde Staten zooveel graan en meel hebben »opgekocht om die ladingen met verlies op de Engelsche markten »van Londen en Liverpool afzetten, voortdurend hebben nagelaten »om ook in Frankrijk dergelijke koop-orders te doen.»

Zoo luidt een handelsbericht van de *Presse* van het laatst van November, en verwonderlijk is het, bij het bespreken van het onderwerp in vreemde bladen, dat de zaak nog niet van dezelfde zijde in Frankrijk schijnt beschouwd te zijn — ten ware de reden hiervan zij dat het mededeelen daarvan, van regeringswege, door het strenge toezigt op de drukpers wordt tegengegaan.

Maar teregt zou men kunnen aanvoeren dat eene veroordeeling onbillijk is, zoodra de tijdelijke rust door die geheime middelen verkregen, moet dienen om hervormings-plannen tot stand te kunnen brengen, die welligt, zelfs op die wijze, nog goedkoop gekocht zouden zijn. — Dit is zeker waarheid, en hij, op wien thans de oogen

der beschaafde wereld zijn gevestigd, zal nu spoedig moeten toonen of die rust van het oogenblik, telkens tot zoo hooge prijzen gekocht, eenige wezenlijke weldaden voor het afgematte Frankrijk zal aanbrengen. Nog is het tijdstip niet daar, waarop men het vonnis kan vellen, of zelfs hieromtrent eenige gissing maken, — doch de ontknooping nadert toch met rassche schreden. En mogt het waar zijn dat Frankrijk, eindelijk de les der negentiende eeuw en de les harer revolutie (van 1789) begrijpende, die opvolgde, en vrijheid voor aanvoer van grondstoffen en voedsel toeliet, dan opent zich een schoon tijdperk, en de naam van den NAPOLEON der vrede zal welligt eene plaats onder die van de weldoeners der maatschappij kunnen bekleeden. Maar is dit niet het geval, is alles wat er geschiedt, slechts middel om de regering »regering” te doen blijven, — en zal er, onder anderen vorm en met andere ambitïën, weêr hetzelfde spel van vroeger worden overgespeeld, — dan moet het einde zooveel te treuriger zijn: dan is er veel afgebroken en nog niets gebouwd — en dan zou de aangevoerde omstandigheid, bij het overige, slechts een middel te meer zijn om in het reusachtig drama dat sedert vier jaren gespeeld wordt, het geweld der ontknooping eenigzins te vertragen, doch te vergrooten. Is de grondslag van dit alles wezenlijk een ontbreken van graan-voorraad, — hetgeen zich volgens de laatste berigten laat denken — dan kan het niet anders, of de groote consumtie door de lage prijzen aangemoedigd, moet de stijging der prijzen later des te grooter doen zijn, wanneer eenmaal de kunstmatige tusschenkomst ophoudt, en men alsdan bevindt dat men millioenen heeft verspild om, ja, den graanvoorraad in Frankrijk eenige oogenblikken langer te behouden, maar om den algemeenen graan-voorraad des te kleiner te maken. En dat er inderdaad op dit oogenblik gebrek aan graan in Frankrijk bestaat, vindt men thans bevestigd uit het navolgende handelsbericht uit Birmingham, 1 December, alwaar onder anderen gezegd wordt: »Men vertrouwt algemeen dat de tegenwoordige prijzen (van tarwe) vast zullen blijven, zoo niet hooger worden — eene meening die meer grond erlangt, als men nagaat dat er al eenige navraag uit het noorden van Frankrijk is geweest, en dat er voor uitvoeren daarheen opkoopingen gedaan zijn; naar alle informatien die wij krijgen kunnen, zal Frankrijk waarschijnlijk veel aanvoeren vereischen, en sommige van de oudste handelshuizen aldaar, verwachten dat de prijzen zeer hoog zullen zijn, daar zij in de laatste weken, in vele der havens 2 a 3 sh. per quarter gestegen waren, en daar de aankopen voor Fransche rekening in Italië zulk eene prijsvermeerdering hebben veroorzaakt, dat men

verwacht, dat de Koning van Napels den uitvoer zal beletten.”

Indien men dus den stand der zaken voor het oogenblik beschouwt, is het welligt te veronderstellen dat de vreemdsoortige speculatie weldra toch haar einde moet zien. — Althans, indien het doel dier omzettingen was, om den uitvoer uit Frankrijk te beletten, zoo is daartoe geen grond meer, wanneer de geheele stand der zaak veranderd is, en wanneer er door onderneming van particulieren in Frankrijk wordt ingevoerd; — tenzij welligt het doel mogt zijn om het verschil van prijzen, ten voordeele van den invoer in Frankrijk, zoo groot mogelijk te houden. — Hoe het zij, de gebeurtenis blijft een merkwaardig feit in de geschiedenis van den graanhandel.

RED.
